

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 3/03-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej v konaní o sťažnosti M. H., bytom K. Ch., zastúpenej advokátom JUDr. J. S., K., vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 224/02 takto

r o z h o d o l :

Základné právo M. H. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 224/02 porušené **n e b o l o .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 4. decembra 2002 doručené podanie M. H. (ďalej len „sťažovateľka“), bytom K. Ch., zastúpenej

advokátom JUDr. J. S., K., označené ako „Sťažnosť na prieťahy v konaní a návrh na primerané finančné zadostučinenie“. Z jeho obsahu vyplynulo:

„Podpísaná M. H. týmto podávam sťažnosť, ako podnet na začatie konania pred ústavným súdom pre porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Krajským súdom v Prešove.

Odvolanie proti rozsudku súdu I. stupňa – Okresného súdu v Poprade sp. zn. 10 C 778/92 som podala dňa 4. 3. 2002.

Keďže prešlo od tohto obdobia viac ako 7 mesiacov rozhodla som sa podať na KS v Prešove sťažnosť na prieťahy v konaní.

Po prešetrení veci mi bolo oznámené, že vo veci nebol vytýčený termín odvolacieho pojednávania vzhľadom na to, že KS v Prešove má vysokú zaťaženosť sudcov občianskoprávneho úseku krajského súdu a potrebu vybavovania vecí staršieho dátumu.

Podpredsedom Krajského súdu v Prešove JUDr. J. A. mi bolo oznámené, na základe mojej sťažnosti, že k prieťahom vo vybavovanej predmetnej veci nedošlo.

Podľa môjho názoru k tomu, aby moja vec bola bez zbytočných prieťahov a za mojej prítomnosti vybavená došlo a to tým, že ako som vyššie uviedla došlo preto lebo odvolanie proti rozsudku súdu I. stupňa som podala už 4. 3. a do dnešného dňa nebolo vytýčené hlavné odvolacie pojednávanie vo veci.

Pre ozrejmienie môjho prípadu uvádzam nasledovné:

Návrhom zo dňa 23. 8. 1992 podaným na Okresnom súde v Poprade, ktorý je vedený na tomto súde pod č. k. 10 C 778/92 som žiadala začať konanie proti odporcovi Odborový liečebný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb Vyšné Hágy o náhradu škody z ublíženia na zdraví.

Mojím podaním, ktoré obdržal Okresný súd v Poprade dňa 21. 11. 1995 a ktoré bolo vedené u tohoto súdu pod č. 3671/95 a ktoré sa nachádza v predmetnom spise som rozšírila tento svoj pôvodný návrh aj na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví z nedbanlivosti a prísl. v súvislosti s diagnózou: porucha vyprázdňovania močového mechúra a hrubého čreva v dôsledku apenditómii. ...

Od podania môjho prvého návrhu uplynulo už viac ako 10 rokov. Súd I. stupňa túto vec síce uzatvoril, ale mám podozrenie, že ani veľmi nechcel. Za tento čas súd nevypočul

hlavných aktérov, ktorých výpovede sú azda najdôležitejšie a ktorí sa priamo zúčastňovali na mojom liečení. Boli to napr. prim. V., prim. O., atď.

Podľa môjho názoru súd I. stupňa nevykonával procesné úkony tak a v tom tempe, aby bolo zabezpečené moje základné ľudské právo priznané v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, aby moja vec bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov, čím došlo aj k porušeniu čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Namietam tiež zamietnutie môjho rozšírenia pôvodného návrhu z novembra 1995 Okresným súdom v Poprade. Toto rozšírenie bolo podané ešte v čase pred mojím vyšetrením u znalca MUDr. M. V. v Košiciach, pričom mi nebolo vyhovené ani v tom, aby sa tento znalec v znaleckom posudku vyjadril aj k tým skutočnostiam, ktoré boli obsahom rozšíreného návrhu, hoci sa tak stať mohlo.

Prietahy v konaní je možné zistiť z citovaného spisu Okresného súdu v Poprade, č. k. 10 C 778/92, ktorý navrhujem vyžiadať a vykonať ním dôkaz.

V tejto veci som sa už dvakrát obrátila na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a to podaním zo dňa 16. 6. 1997 a 11. 1. 1999 no bez úspechu.

Pritom zo dňa 2. 9. 1997 mi predseda Okresného súdu v Poprade oznámil, že moja sťažnosť je neopodstatnená.

Podaním zo dňa 3. 7. 2000 som sa obrátila aj na predsedu Okresného súdu v Poprade, ktorý mi listom zo dňa 17. 8. 2000 Spr. 00285/00 oznámil, že sudca koná vo veci plynule s prihliadnutím na nápor a zaťaženie senátu.

Ďalším prípisom zo dňa 13. 2. 1999 Spr. 51/99 mi znovu predseda Okresného súdu v Poprade oznámil, že neboli zistené žiadne prietahy v konaní.

Chcem zdôrazniť, že v mojej veci už rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 28. júna 2001, rozhodnutím sp. zn. II. US 10/01-35 o tom, že moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov bolo porušené. ...

Vzhľadom k tomu, ako som vyššie uviedla, že už bolo konštatované, že moje základné právo vybavenia veci bez zbytočných prietáhov bolo porušené, som toho názoru, že aj v súčasnej dobe sa moje ústavné právo porušuje.

Som si vedomá toho, že už bolo v danom čase rozhodnuté o prietáchoch v konaní, avšak rozhodnutie Ústavného súdu bolo vydané pred novelou samotnej Ústavy a to pred

prijatím ústavného zákona č. 90/2001 kedy som nemala možnosť si uplatniť primerané finančné zadosťučinenie.

Preto okrem iného, ako som uviedla, som toho názoru, že bolo opätovne porušené moje základné právo na vybavenie mojej veci bez zbytočných prieťahov, napriek tomu si myslím, že by mi malo patriť aj primerané finančné zadosťučinenie v zmysle čl. 127 ods. 1, 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Toto svoje finančné zadosťučinenie ohodnocujem na finančnou náhradou vo výške 50 000,- Sk z toho dôvodu, že ide o vec týkajúcu sa môjho zdravia a ďalšieho uplatnenia sa v spoločnosti.

Podľa môjho názoru sudca KS v Prešove, ktorému je vec pridelená je zodpovedný za prípravu veci k jej riadnemu prerokovaniu ale aj za rýchle vedenie konania. Ako sa uvádza aj v právnickej literatúre, v právnom štáte neexistujú závažnejšie práva než tie, ktoré sa priznávajú v ústave. A tohoto záveru by sa mali držať aj sudcovia našich súdov.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Základné právo M. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené Krajským súdom v Prešove v konaní o náhrade škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a ublíženia na zdraví, sp. zn. 3 Co 224/02, porušil právo M. H. priznané v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Zároveň priznáva M. H. – sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000,- Sk v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.“

Kedže sťažnosť sťažovateľky spĺňala všetky zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a neexistovali žiadne dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, ústavný súd ju uznesením z 15. januára 2003 prijal na ďalšie konanie.

Z písomného stanoviska Krajského súdu v Prešove z 31. januára 2003 (Spr. 109/03) zaslaného na výzvu ústavného súdu podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyplynulo:

„Vec 3 Co 224/02 napadla na Krajský súd v Prešove 24. 4. 2002. Vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Stalo sa tak v dôsledku vysokej zaťaženia senátu 3 Co Krajského súdu v Prešove, ktorý pracuje len v dvojčlennom zložení a tretí člen senátu sa podieľa na jeho práci len vo forme zastupovania, pričom trvale pôsobí v inom senáte. Tento stav vyplýva z momentálnej personálnej situácie na občianskoprávnom úseku Krajského súdu v Prešove, z ktorého vyplýva vysoká zaťaženosť jeho sudcov nápadom vecí, čo spôsobuje, že odvolacie konanie nemôže prebehnúť v krátkej lehote. Predmetná vec nebola vybavená v dôsledku potreby vybaviť veci skoršieho nápadu v zmysle zásady vybavovania vecí podľa poradia. V senáte je v súčasnosti 340 nevybavených vecí. Ich skončenie je takto časovo náročné.

V súčasnosti už bol vo veci vytyčený termín odvolacieho pojednávania a to 29. 1. 2003 na deň 18. 2. 2003.“

Keďže obaja účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd o sťažnosti sťažovateľky rozhodol bez jeho nariadenia.

II.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, v odvolacom konaní Krajského súdu v Prešove vedenom pod sp. zn. 3 Co 224/02 o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 10 C 778/92 z 21. januára 2002.

Ústavný súd v prípadoch podaní namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zohľadňuje svoju stabilnú judikatúru, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným súdnym

rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľky, ako aj zo zadováženého súdneho spisu zistil, že pred Krajským súdom v Prešove prebiehalo odvolacie konanie sp. zn. 3 Co 224/02 o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 10 C 778/92 z 21. januára 2002 v konaní o návrhu na náhradu škody za ublíženie na zdraví z nedbanlivosti. Berúc do úvahy skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť právnu a faktickú zložitosť veci prejednáwanej v odvolacom konaní v zmysle § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), t. j. rozsah odvolania určený účastníkom konania, resp. stav, keď odvolací súd týmto rozsahom viazaný nie je (§ 212 ods. 1 a 2 OSP), ústavný súd ustálil, že pred Krajským súdom v Prešove išlo o odvolacie konanie v občianskoprávnej veci, ktoré právne a ani fakticky zložené nebolo, takže pri sústredenom postupe zákonného sudcu bolo možné o odvolaní sťažovateľky rozhodnúť bez zbytočných prietáhov. Na právnu ani faktickú zložitosť veci prejednáwanej v odvolacom konaní ostatne nepoukázal ani predseda Krajského súdu v Prešove vo svojom vyjadrení.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky odvolacieho konania, toto bolo po celú dobu jeho konania aktívne a súčinnosťné, keďže po podaní odvolania sa sťažnosťou na prietahy v konaní domáhala urýchlenia konania.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či nedošlo k zbytočným prietahom v konaní sp. zn. 3 Co 224/02, bol postup samotného Krajského súdu v Prešove. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že po podaní odvolania sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Poprad sa k nemu 5. marca 2002 vyjadrila právna zástupkyňa žalovanej strany a po vyhotovení predkladacej správy bol spis 24. apríla 2002 doručený Krajskému súdu v Prešove. Dňa 27. januára 2003 dala zákonná sudkyňa pokyn na nariadenie pojednávania na 18. február 2003. V tento deň sa pojednávanie o odvolaní

sťažovateľky aj uskutočnilo a Krajský súd v Prešove rozhodol tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti napadnutej sťažovateľkou a vo výroku o trovách konania a v rozsahu tohto zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Berúc do úvahy povahu konania, v ktorom malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky, právnu a faktickú zložitosť veci, ako aj postup a dobu, ktorú Krajský súd v Prešove potreboval na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky, ústavný súd zistil, že doba konania od 24. apríla 2002 do 18. februára 2003 nedosahuje intenzitu zdôvodňujúcu záver o existencii zbytočných prietáhov v konaní, teda ani o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol, že postupom Krajského súdu v Prešove v odvolacom konaní sp. zn. 3 Co 224/02 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd sa už nezaoberal ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2003